

Osio 1. Aineen tai seoksen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

1.1. Tuotetunniste

Kaupan nimi Multimix
Universal-Verdünnung
Universal Thinner

Valmisteen tunnusnumero 4043901885815

1.2. Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella

Tunnistetut käyttötavat

based on use descriptor system given by guideline of the European Chemical Agency

Toimiala SU 3, SU 22

Tuoteluokka PC9a

Muut tiedot katso kappale Altistumisskenaariolla

Tämä tuote on tarkoitettu vain teolliseen ja/tai ammattimaiseen käyttöön, ei kuluttajille.

1.3. Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot

Yhtiön/yrityksen tunnistetiedot

Valmistaja/Valmistaja, maahantuojat, muu toiminnanharjoittaja	STANDOX GmbH
Osoite/PL	Christbusch 45
Kansallinen tunnus/Postinumero/Paikka	DE 42285 Wuppertal
Puhelin	+49 (0)202 2530-0
Maahantuojat/Y-tunnus	HL Group - HL Automaalit
Osoite/PL	Hiekkakiventie 5
Kansallinen tunnus/Postinumero/Paikka	FI 00710 Helsinki
Puhelin	+358 0207 445 200
Telefax	+358 0207 445 216

Käyttöturvallisuustiedotteen tietoja

Vastuullinen osasto	Automaaliosasto
Puhelin	+358 0207 445 200
Telefax	
Sähköpostiosoite	sds-information@deu.standox.com

1.4. Häätönumero

Häätönumero, Myrkytyskeskus	Myrkytystietokeskus
	+358 (0)9 471 977 (suora)
	+358 (0)9 4711 (vaihde)

Lisätietoja saadaksenne olkaa hyvä ja lukekaa myös Internet-sivujamme

<http://www.standox.com>

Osio 2. Vaaran yksilöinti

Seos on luokiteltu vaaralliseksi direktiivin 1999/45/EY mukaan.

2.1. Aineen tai seoksen luokitus

Seoksen luokitus

Euroopan unionin muutetun direktiivin 1999/45/EY mukaisesti.

Luokitus : Haitallinen; Ärsyttävä; ympäristölle vaarallinen; Syttyvä;

[R10] Syttyvä. [R20/21] Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle. [R38] Ärsyttää ihoa. [R65] Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä. [R52/53] Haitallista vesieläimille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

2.2. Merkinnät

Varoitusmerkki

Xn Haitallinen

Sisältää | Ksyleeni.

R-lausekkeet

R10	Syttyvää.
R20/21	Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
R38	Ärsyttää ihoa.
R52/53	Haitallista vesielioille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.

S-lausekkeet

S23	Vältettävä höyryn hengittämistä.
S36/37	Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä.
S38	Kemikaalin käyttö edellyttää tehokasta ilmanvaihtoa tai sopivaa hengityksensuojainta.

2.3. Muut vaarat

Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan pysyviä, kertyviä ja myrkyllisiä (PBT). Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan erittäin pysyviä ja erittäin kertyviä (vPvB).

Osio 3. Koostumus ja tiedot aineosista

3.1. Aineet

Tuote on valmiste. Terveydelle vaarallisten vaikutusten tiedot perustuvat sen aineosiin.

3.2. Seekset

Kuvaus

Liottimien sekoitus

Vaaraa aiheuttavat aineosat

Aineet, joista aiheutuu vaara terveydelle tai ympäristölle, vaarallisista aineista annetun direktiivin 67/548/ETY ja/tai asetuksen (EY) N:o 1272/2008 II osaston ja liitteen VI, sellaisina kuin ne ovat muutettuina asetuksella (EY) N:o 790/2009, määritelmän mukaisesti.

CAS 110-19-0 EC 203-745-1 Luokitus	iso-butyyliasetaatti REACH rekisterinumeroa ei ole saatavilla F: R11; R66 [VI*] Flam. Liq. 2, H225; Notes: C;	35,00 - < 45,00 %
CAS 1330-20-7 EC 215-535-7 Luokitus	Ksyleeni REACH rekisterinumeroa ei ole saatavilla R10; Xn: R20/21; Xi: R38 [VI*] Flam. Liq. 3, H226; Acute Tox. 4, H312; Skin Irrit. 2, H315; Acute Tox. 4, H332; Notes: C;	25,00 - < 35,00 %
CAS 64742-95-6 EC 265-199-0 Luokitus	liuotinbensiini (maaöljy) (<0,1% Bentseeni) REACH 01-2119455851-35 R10; Xi: R37; N: R51/53; Xn: R65; R66; R67; NotaH; NotaP EUH066; Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; STOT SE 3, H335; STOT SE 3, H336; Aquatic Chronic 2, H411; Notes: H P;	7,00 - < 10,00 %
CAS 100-41-4 EC 202-849-4 Luokitus	Etyylibentseeni REACH rekisterinumeroa ei ole saatavilla F: R11; Xn: R20 [VI*] Flam. Liq. 2, H225; Acute Tox. 4, H332;	7,00 - < 10,00 %
CAS 95-63-6 EC 202-436-9 Luokitus	1,2,4-trimetyylibentseeni REACH rekisterinumeroa ei ole saatavilla R10; Xn: R20; Xi: R36/37/38; N: R51/53 [VI*] Flam. Liq. 3, H226; Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319; Acute Tox. 4, H332; STOT SE 3, H335; Aquatic Chronic 2, H411;	3,00 - < 5,00 %

CAS 108-67-8 EC 203-604-4 Luokitus	Mesityleeni REACH rekisterinumeroa ei ole saatavilla R10; Xi: R37; N: R51/53 [VI*] Flam. Liq. 3, H226; STOT SE 3, H335; Aquatic Chronic 2, H411;	1,00 - < 2,00 %
CAS 103-65-1 EC 203-132-9 Luokitus	Propyylibentseeni REACH rekisterinumeroa ei ole saatavilla R10; Xn: R65; Xi: R37; N: R51/53; NotaC [VI*] Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; STOT SE 3, H335; Aquatic Chronic 2, H411; Notes: C;	0,50 - < 1,00 %
CAS 98-82-8 EC 202-704-5 Luokitus	kumeeni REACH rekisterinumeroa ei ole saatavilla R10; Xn: R65; Xi: R37; N: R51/53 [VI*] Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; STOT SE 3, H335; Aquatic Chronic 2, H411; Notes: C;	0,25 - < 0,50 %

Tässä seoksessa käytetyille kemikaaleille osoitetaan ainoastaan edellä mainitut REACH rekisteröintinumeroita tämän käyttöturvallisuustiedotteen mainittuun tarkistuspäivämäärään asti.

Erityiset ohjeet

R-lausekkeiden selitykset, ks. kappale 16
H-lausekkeiden selitykset, ks. kappale 16

[VI*]: Asetuksen (EY) N:o 1272/2008 liitteen VI viimeisimmän muutoksen mukainen harmonisoitu luokitus

Osio 4. Ensiaputoimenpiteet

4.1. Ensiaputoimenpiteiden kuvaus

Erityiset ohjeet

Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin. Älä koskaan anna tajuttomalle henkilölle mitään suun kautta.

Hengitys

Vältettävä höyryyn tai sumun hengittämistä. Siirrettävä raittiiseen ilmaan, mikäli höyryjä on vahingossa hengitetty. Jos hengitys on epäsäännöllistä tai pysähtynyt, annetaan elvytystä. Jos potilas on tajuton, hänet asetetaan elvytysasentoon ja otetaan yhteys lääkäriin. Otettava yhteys lääkäriin, mikäli oireet jatkuvat.

Ihokosketus

Älä käytä liuottimia tai ohenteita! Riisuttava välittömästi tahriintunut vaatetus. Iho pestään perusteellisesti saippualla ja vedellä tai käytetään hyväksyttyä ihonpuhdistusainetta. Mikäli ihoärsytys jatkuu, ota yhteys lääkäriin.

Roiskeet silmiin

Poistettava piilolasit. Huuhdotaan runsaalla puhtaalla raikkaalla vedellä vähintään 15 minuutin ajan pitäen silmäluomia erillään. Yhteydenotto lääkäriin.

Nieleminen

Jos ainetta on nieltä, hakeuduttava heti lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti. Ei saa oksennuttaa. Pidettävä levossa.

4.2. Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Katso käytännön kokemus kohdassa 11.

4.3. Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Jos potilas on tajuton, hänet asetetaan elvytysasentoon ja otetaan yhteys lääkäriin.

Osio 5. Palontorjuntatoimenpiteet

5.1. Sammutusaineet

Soveltuvat sammutusaineet

Vesipitoinen kalvon muodostava yleisvaahto, Hiilidioksidi (CO₂), Jauhe, Vesisuihku..

Sammutusaineet, joita ei saa käyttää turvallisuussyistä

Suuritehoinen paloruisku

5.2. Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Vaaralliset palamistuotteet

Tulipalon sattuessa muodostuu vaarallisia palamistuotteita sisältävää paksua mustaa savua. Altistuminen hajoamistuotteille saattaa olla terveydelle vaarallista.

Vaaralliset hajoamistuotteet

Suurissa lämpötiloissa voi syntyä vaarallisia hajoamistuotteita, kuten hiilidioksidia (CO₂), hiilimonoksidia (CO), typpioksideja (Nox), paksua mustaa savua.

5.3. Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Palo- ja räjähdysvaarat

Palava neste. Höyryt muodostavat ilman kanssa räjähtäviä seoksia. Poistettava kaikki sytytyslätteet.

Erityiset suojavarusteet ja ohjeet tulipalon varalta

Käytettävä sopivaa: Tulenkestävä suojapuku. Mikäli tarpeellista, käytettävä paineilmalaitteita tulipalon sammutuksessa. Tulipalon sattuessa on säiliöt jäähdytettävä vesisuihkulla. Sammutusvesien ei saa antaa päästä viemäriin tai vesistöihin.

Osio 6. Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

6.1. Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa

Säilytettävä hyvin ilmastoidussa paikassa. Pidä etäällä sytytyslätteistä. Älä hengitä höyryä.

6.2. Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Estettävä tuotteen pääsy viemäristöön. Mikäli tuotetta joutuu vesistöön tai viemäriin, ota yhteys viranomaisiin paikallisten säännösten mukaisesti. Vältä haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjä mahdollisimman paljon.

6.3. Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Rajoita ympäristöön vuotanut materiaali imevillä aineilla (esim. hiekalla, mullalla, piimaalla tai vermikuliitilla) ja kerää säiliöön paikallisten määräysten mukaisesti tapahtuvaa jätteidenkäsittelyä varten. Käytä puhdistuksessa mielellään puhdistusaineita, mikäli mahdollista, älä käytä liuottimia.

6.4. Viittaukset muihin kohtiin

Noudata suojatoimenpiteitä (ks. kappaleet 7 ja 8).

Osio 7. Käsittely ja varastointi

7.1. Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet

Ohjeet turvalliseen käsittelyyn

Estettävä syttyvien ja räjähtävien liuotinhöyryjen muodostuminen ilmassa ja ilman raja-arvojen ylittyminen. Ainetta saa käyttää vain tiloissa, joista avotuli ja muut syttymislätteet on poistettu. Materiaali saattaa saada staattisen sähkövarauksen. Käytä vain maadoitettuja säiliöitä. Suosittelemme käyttämään antistaattista vaatetusta ja jalkineita. Ei saa käyttää kipinöiviä välineitä. Vältettävä silmä- ja ihokosketusta. Ei saa hengittää höyryjä tai ruiskutussumua. Tupakoinnin, syömisen ja juomisen tulee olla kiellettyä käyttöalueella. Henkilökohtainen suojaus, katso kohta 8. Noudata lakisääteisiä suoja- turvallisuussäännöksiä. Jos aine on päällyste, kuivaa päällystettä ei saa hioa, polttoleikata, juottaa tai hitsata ilman, että käytetään tarkoituksenmukaista hengityssuojainta tai tarkoituksenmukaista ilmanvaihtoa ja suojakäsineitä.

Palo- ja räjähdysuojaukset

Liuotinaineiden höyryt ovat ilmaa raskaampia ja voivat levitä lattioita pitkin. Höyryt muodostavat ilman kanssa räjähtäviä seoksia. Älä tyhjennä säiliötä paineella; ei painesäiliö! Säilytä tuotetta aina säiliöissä, jotka vastaavat alkuperäistä säilytysastiaa.

7.2. Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Turvallisuusvaatimukset varastolle ja säiliöille

Noudatettava etiketin ohjeita. Varastoidaan 5 - 25 °C:n lämpötilassa kuivassa, hyvin tuuletetussa paikassa, erillään lämpö- tai syttymislähteistä ja suorasta auringonpaisteesta. Tupakointi kielletty. Asiattomien pääsy estettävä. Avatut astiat tulee sulkea huolellisesti ja säilyttää pystyasennossa vuotojen estämiseksi.

Yhteisvarastointiohjeet

Säilytettävä erillään hapettimista ja vahvasti emäksisistä ja vahvasti happamista aineista.

Ei saa säilyttää yhdessä räjähdysaineiden, kaasujen, hapettavien kiinteiden aineiden, tuotteiden, jotka muodostavat syttyviä kaasuja joutuessaan kosketukseen veden kanssa, hapettavien tuotteiden, tartuntavaarallisten tuotteiden ja radioaktiivisten tuotteiden kanssa.

7.3. Erityinen loppukäyttö

Katso liitteessä esitetyt altistumisskenaariot.

Osio 8. Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

8.1. Valvontaa koskevat muuttujat

DNEL

CAS-Nro.	Kemiallinen nimi	Käyttötarkoitus	Altistumisreitit	Altistumistiheys	Tyyppi	Arvo
64742-95-6	liuotinbenssiini (maaöljy) (<0,1% Bentseeni)	Työntekijät	Ihon kautta	Pitkäaikainen	Systemic effects	699 mg/Kg
			Inhalative	Pitkäaikainen	Systemic effects	608 mg/m3
			Suun kautta	Pitkäaikainen	Systemic effects	699 mg/Kg

PNEC

Tietoa ei ole käytettävissä.

Yhteisön/kansalliset työperäisen altistuksen raja-arvot

CAS-Nro.	Kemiallinen nimi	Lähde	Aika	Tyyppi	Arvo	Nota
110-19-0	iso-butyyliaasettaatti		15 min	HTP15	960 mg/m3	
			15 min	HTP15	200 ppm	
			8 h	HTP8	720 mg/m3	
			8 h	HTP8	150 ppm	
			15 min	IOELV	442 mg/m3	Iho
			15 min	IOELV	100 ppm	Iho
			8 h	IOELV	221 mg/m3	Iho
			8 h	IOELV	50 ppm	Iho
1330-20-7	Ksyleeni		15 min	HTP15	440 mg/m3	
			15 min	HTP15	100 ppm	
			8 h	HTP8	220 mg/m3	
			8 h	HTP8	50 ppm	
			15 min	IOELV	884 mg/m3	Iho
			15 min	IOELV	200 ppm	Iho
100-41-4	Etyylibentseeni		8 h	IOELV	442 mg/m3	Iho

CAS-Nro.	Kemiallinen nimi	Lähde	Aika	Tyyppi	Arvo	Nota
			8 h	IOELV	100 ppm	Iho
			15 min	HTP15	880 mg/m ³	
			15 min	HTP15	200 ppm	
			8 h	HTP8	220 mg/m ³	
			8 h	HTP8	50 ppm	
95-63-6	1,2,4-trimetyylibentseeni		8 h	IOELV	100 mg/m ³	Iho
			8 h	IOELV	20 ppm	Iho
			8 h	HTP8	100 mg/m ³	
			8 h	HTP8	20 ppm	
108-67-8	Mesityleeni		8 h	IOELV	100 mg/m ³	Iho
			8 h	IOELV	20 ppm	Iho
			8 h	HTP8	100 mg/m ³	
			8 h	HTP8	20 ppm	
98-82-8	kumeeni		15 min	IOELV	250 mg/m ³	Iho
			15 min	IOELV	50 ppm	Iho
			8 h	IOELV	100 mg/m ³	Iho
			8 h	IOELV	20 ppm	Iho
			15 min	HTP15	250 mg/m ³	
			15 min	HTP15	50 ppm	
			8 h	HTP8	100 mg/m ³	
			8 h	HTP8	20 ppm	

8.2. Altistumisen ehkäiseminen

Lisäohjeet koskien teknisiä laitteita

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Tämä tulee saavuttaa tehokkaalla normaalilla ilmastoinnilla ja - mikäli käytännössä mahdollista - paikallisimua käyttäen. Mikäli nämä eivät riitä pitämään pölyn ja höyryn pitoisuuksia kattoarvojen alapuolella, on käytettävä sopivaa hengityssuojainta. Mask with gas filter A (EN 141)

Suojaimet

Henkilökohtaista suojavarustusta tulisi käyttää estämään kosketus silmien, ihon ja vaatetuksen kanssa.

Hengityksensuojaus

Ruiskumaalauksessa on käytettävä puoli- tai kokonaamaria varustettuna A2-P2/P3-yhdistelmäsuodattimella. Yhtäjaksoisessa pitkäaikaisessa työssä suositellaan käytettäväksi raitisilma- tai paineilmahuppua.

Käsiensuojaus

Itse tuotteelle ei tunneta suojakäsineiden läpäisyäikää. Esiitettyä suojakäsineateriaalia suositellaan valmisteen sisältämien aineiden perusteella.

Kemiallinen nimi	Käsinemateriaali	Käsineen paksuus	Läpäisy aika
Ksyleeni	Nitriilikumi	0,33 mm	30 min
	Viton (R) ®	0,7 mm	480 min
liuotinbenssiini (maaöljy) (<0,1% Bentseeni)	Viton (R) ®	0,7 mm	30 min

Tarkistettava aina, että suojakäsineet täyttävät työpaikkakohtaiset vaatimukset (joihin kuuluvat mekaaninenkestävyys, tuotteen siedettävyys, antistaattiset ominaisuudet). Suojaksi aiottuun tarkoitukseen (esim. suihkutussuojaksi) on käytettävä nitrilisuojakäsineitä, jonka kemiallinen kestävyys on ryhmää 3 (esim. Dermatril® käsine). Saastutuksen jälkeen käsine on vaihdettava. Jos ei voida välttää käsien joutumista tuotteeseen (esim. Huollon tai korjauksen yhteydessä), on käytettävät butyyli- tai fluorikumikäsineitä. Kun käsineet toimitetaan valmistajalta, k.o. aineen läpituokevuusaika voidaan saada tämän SDS:n luvusta 3. Teräväreunaisten esineiden kanssa työskennellessä käsineet voivat vahingoittua ja tulla kelvottomiksi. Noudata käsineiden valmistajan ohjeita ja tietoja koskien niiden käyttöä, säilytystä, hoitoa ja vaihto-ohjeita. Suojakäsineet on vaihdettava välittömästi vahingoittumisen jälkeen tai kun ensimmäiset kulumisen merkit havaitaan.

Silmiensuojaus

Suojaa silmät liuotinoisilta suojalaseilla.

Ihonsuojaus / Kehon suojaus

Käytettävä sopivaa suojavaatetusta. Käytettävä antistaattista, luonnonkuituista (puuvillasta) tai kuumuutta kestävästä synteettisistä kuituista valmistettua vaatetusta.

Eriyisiä suojautumis- ja hygieniaohjeita

Iho pestään perusteellisesti saippualla ja vedellä tai käytetään hyväksyttyä ihonpuhdistusainetta. Älä käytä orgaanisia liuottimia!

Ympäristöaltistumisen torjuminen

Estettävä tuotteen pääsy viemäristöön. Ympäristötietoja saat kohdasta 12

Osio 9. Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

9.1. Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot

Olomuoto

Muoto: neste Väri: kirkas Haju: Luonteenomainen liuottimen haju

Turvallisuustietoja

	Arvo	Menetelmä
Leimahduspiste	23 °C	
Syttymislämpötila	420 °C	DIN 51794
Kiehumispiste/kiehumisalue	117 °C	
Räjähdyksäraja, alempi	0,9 %	
Räjähdyksäraja, ylempi	10,5 %	
Höyrynpaine	12,6 hPa	
Suhteellinen tiheys	0,87 g/cm ³	DIN 53217/ISO 2811
Vesiliukoisuus	osittain sekoittuva	
Viskositeetti (23 °C)	<20 s	ISO 2431-1993 6 mm
Liuottimen erotuskoe	< 3%	ADR/RID
Haihtuvia aineosia (poissulkien vesi)	100,0%	Peruste Höyrynpaine >= 0.01 kPa
pH	ei määritettävissä	

9.2. Muut tiedot

Ei lisätietoja.

Osio 10. Stabiilisuus ja reaktiivisuus

10.1. Reaktiivisuus

Säilytettävä erillään hapettimista, voimakkaan happamista ja emäksisistä aineista eksotermisten reaktioiden välttämiseksi.

10.2. Kemiallinen stabiilisuus

Tuote on kemiallisesti pysyvä.

10.3. Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus

Vaarallisia reaktioita ei tunneta normaaleissa käyttöolosuhteissa.

10.4. Vältettävät olosuhteet

Liutiinhöyryt voivat suljetussa tai huonosti tuulettuvassa tilassa muodostaa ilman kanssa räjähtävän seoksen.

10.5. Yhteensopimattomat materiaalit

ei vaadita normaalissa käytössä

10.6. Vaaralliset hajoamistuotteet

Ei tunneta.

Osio 11. Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

11.1. Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista

Yleisiä huomautuksia

Tuotteesta haihtuvat liutiinhöyryt ärsyttävät silmiä ja hengityselimiä. Tuote kuivattaa ja ärsyttää ihoa. Tuotteen ruiskutussumun ja/tai hiomapölyn toistuva tai G49pitkäaikainen ihokosketus voi aiheuttaa ihottumaa. Valmiste on arvioitu vaarallisia valmisteita koskevan direktiivin 1999/45/EY tavanomaisen menettelyn mukaan ja sen myrkyllisyysominaisuudet on luokiteltu sen mukaisesti. Tarkat tiedot, ks. kohdat 2 ja 3.

Kokemusperäisiä tietoja

Nieleminen saattaa aiheuttaa pahoinvointia, ripulia, oksentelua, maha-suolikanavan ärsytystä ja kemiallisen keuhkokuumeen. Tuotteesta haihtuvien liutehöyryjen tai ruiskutussumun toistuva ja/tai pitkäaikainen hengittäminen voi vahingoittaa keskushermostoa. Lyhytaikainen suuri altistus vaikuttaa huumaavasti ja voi aiheuttaa päänsärkyä ja pahoinvointia. Oireita ja merkkejä ovat mm. päänsärky, huimaus, väsymys, lihasheikkous, uneliaisuus ja äärimmäisissä tapauksissa tajuttomuus. Liuottimet saattavat aiheuttaa joitakin edellä mainituista vaikutuksista imeytyttyään ihon lävitse. Pitkä tai toistuva ihokosketus poistaa ihoa suojaavan rasvakerroksen ja voi aiheuttaa ei-allergisia ihovaurioita (ärsytysihottumaa) ja/tai vahingollisen aineen imeytymistä.

Välitön myrkyllisyys

Välitön myrkyllisyys hengitysteiden kautta

EINECS-Nro.	Kemiallinen nimi	Eläinlaji	Tyyppi	Altistumisaika	Arvo	Menetelmä
215-535-7	Ksyleeni	rotta	LC50	4 h	5 000 ppm	
202-849-4	Etyylibentseeni	rotta	LC50	4 h	4 000 ppm	
202-436-9	1,2,4-trimetyylibentseeni	rotta	LC50	4 h	18 000 mg/m ³	

Välitön myrkyllisyys ihon kautta

EINECS-Nro.	Kemiallinen nimi	Eläinlaji	Tyyppi	Altistumisaika	Arvo	Menetelmä
215-535-7	Ksyleeni	kani	LD50		> 1 700 mg/kg	

Ärsyttävät vaikutukset

Saattaa aiheuttaa ihonärsytystä herkissä henkilöissä.

Osio 12. Tiedot vaarallisuudesta ympäristölle

Tuotteita tulee aina käsitellä huolellisesti, eikä niitä saa päästää maaperään, viemäriin tai vesistöön. Tämän osion tiedot ovat yhdenmukaisia tarkastamishetkellä saatavien kemiallisen turvallisuuden raporttien tietojen kanssa.

12.1. Myrkyllisyys

Myrkyllisyys vesieläimille

Vedessä eläviin selkärangattomiin kohdistuva akuutti toksisuus

EINECS-Nro.	Kemiallinen nimi	Eläinlaji	Tyyppi	Altistumisaika	Arvo	Menetelmä
265-199-0	liuotinbensiini (maaöljy Bentseeni)	(<0,1% Daphnia)	EC50	24 h	170 mg/l	

EINECS-Nro.	Kemiallinen nimi	Eläinlaji	Tyyppi	Altistumisaika	Arvo	Menetelmä
202-436-9	1,2,4-trimetyylibentseeni	Daphnia	LC50	48 h	6 mg/l	
203-604-4	Mesityleeni	Daphnia	EC50	48 h	6 mg/l	
203-132-9	Propyylibentseeni	Daphnia	EC50	24 h	2 mg/l	
202-704-5	kumeeni	Daphnia	EC50	24 h	1,4 mg/l	

Kaloihin kohdistuva akuutti ja jatkuva toksisuus

EINECS-Nro.	Kemiallinen nimi	Eläinlaji	Tyyppi	Altistumisaika	Arvo	Menetelmä
265-199-0	liuotinbensiini (maaöljy) (<0,1% Bentseeni)	Danio rerio (seeprakala)	LC50	96 h	10 mg/l	
202-436-9	1,2,4-trimetyylibentseeni	Oncorhynchus mykiss (kirjolo-hi)	EC50	96 h	9,22 mg/l	
203-604-4	Mesityleeni	Carassius auratus (kultakala)	LC50	96 h	12,5 mg/l	
202-704-5	kumeeni	Oncorhynchus mykiss (kirjolo-hi)	LC50	96 h	2,7 mg/l	

Vesikasveihin kohdistuva toksisuus

EINECS-Nro.	Kemiallinen nimi	Eläinlaji	Tyyppi	Altistumisaika	Arvo	Menetelmä
265-199-0	liuotinbensiini (maaöljy) (<0,1% Bentseeni)	Levät	EC50	72 h	10 mg/l	
202-704-5	kumeeni	Vihervä (tyyp- piä ei määritel- ty)	IC50	72 h	2,6 mg/l	

12.2. Pysyvyys ja hajoavuus

Tietoa ei ole käytettävissä.

12.3. Biokertyvyys

Tietoa ei ole käytettävissä.

12.4. Liikkuvuus maaperässä

Tietoa ei ole käytettävissä.

12.5. PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Saatavilla olevien tietojen mitään ainesosaa ei ole luokiteltu tähän vaaraluokkaan (katso kohta 3).

12.6. Muut haitalliset vaikutukset

Valmiste arvioitiin valmistusdirektiivin 1999/45/EG tavanmukaisen menetelmän mukaan eikä sitä luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi, vaikka se sisältää ympäristölle vaarallisia materiaaleja. Tarkat tiedot, ks. kohdat 2 ja 3.

Imeytyneet orgaanisesti sitoutuneet halogeenit (AOX)

Tuote ei sisällä AOX-pitoisuuteen vaikuttavia orgaanisesti sitoutuneita halogeeneja.

Osio 13. Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat
13.1. Jätteiden käsittelymenetelmät

Hävittäessä ainetta otetaan huomioon paikallisten viranomaisten määräykset.

Tuote

Suosituksia:

Jätteen käsittelymenetelmäksi suositellaan jäte-energian talteenottoa. Mikäli tämä ei ole mahdollista, soveltuu ainoastaan ongelmajätteenä poltto.

Jättekoodinnumero	Kuvaus
08 01 11	maali- ja lakkajätteet, jotka sisältävät orgaanisia liuottimia tai muita vaarallisia aineita

Puhdistamattomat pakkaukset

Suosituksia:

Tuotteen jäänteistä puhdistetut astiat on romutettava tai toimitettava kierrätykseen. Riittämättömästi tyhjennetyt astiat ovat ongelmajätettä (ongelmajätteen koodi 150110).

Osio 14. Kuljetustiedot

Kuljetuksessa on noudatettava seuraavia määräyksiä: ADR maantiekuljetuksessa, RID rautatiekuljetuksessa, IMDG merikuljetuksessa ja ICAO/IATA ilmakuljetuksessa.

14.1. YK-numero

ADR/RID; IMDG; ICAO/IATA: 1263

14.2. Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

ADR/RID; IMDG; ICAO/IATA: MAALIEN KALTAISET AINEET

14.3. Kuljetuksen vaaraluokka

Vaaraluokalla

ADR/RID; IMDG; ICAO/IATA: 3

Lisävaaraluokka

ADR/RID; IMDG; ICAO/IATA: Ei määritettävissä.

Merkinnät

Vaaran tunnusnumero

ADR/RID: D/E

Erityismääräykset

ADR/RID: 640E

Kemler Koodi

ADR/RID: 30

Hätätoimintakoodi

ADR/RID: 3Y

EmS

IMDG: F-E,S-E

14.4. Pakkausryhmä

ADR/RID; IMDG; ICAO/IATA: III

14.5. Ympäristövaarat

ADR/RID; IMDG; ICAO/IATA: ei yhtään

Meriä saastuttava aine

IMDG: ei

14.6. Erityiset varoimet käyttäjälle

katso kohta 6–8

14.7. Kuljetus irtolastina Marpol 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

Toimitus tapahtuu ainoastaan tieliikennelain mukaisissa ja tarkoitukseen soveltuviissa pakkauksissa.

Osio 15. Lainsäädäntöä koskevat tiedot

15.1. Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

Tietoa ei ole käytettävissä.

15.2. Kemikaaliturvallisuusarviointi

Seokselle ei tehty turvallisuusarviointia.

Osio 16. Muut tiedot

Kohdassa 3 esiintyvät R-lausekkeet kokonaisuudessaan ja numeroineen

R10	Syttyvää.
R11	Helposti syttyvää.
R20	Terveydelle haitallista hengitettynä.
R20/21	Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
R36/37/38	Ärsyttää silmiä, hengityselimiä ja ihoa.
R37	Ärsyttää hengityselimiä.
R38	Ärsyttää ihoa.
R51/53	Myrkyllistä vesiliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R52/53	Haitallista vesiliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
R66	Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

Kohdassa 3 esiintyvät H-lausekkeet kokonaisuudessaan ja numeroineen

H225	Helposti syttyvä neste ja höyry.
H226	Syttyvä neste ja höyry.
H304	Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
H312	Haitallista joutuessaan iholle.
H315	Ärsyttää ihoa.
H319	Ärsyttää voimakkaasti silmiä.
H332	Haitallista hengitettynä.
H335	Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä.
H336	Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
H411	Myrkyllistä vesiliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

Tiedot otettu hakuteoksista ja kirjallisuudesta.

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

asetuksen 1907/2006/EY, sellaisena kuin se on muutettuna
asetuksella 453/2010/EY, mukaisesti

4043901885815 v17.1

Muutettu viimeksi: 2011-07-09

Päiväys: 2011-07-25

fi/FI Sivu 12 - 16

Aine nro.	CAS nro: www.cas.org/EO/regsys.html EC nro: http://ecb.jrc.it/esis/index.php?PGM=ein
Aineet, jotka ovat direktiivissä 67/548/EY tarkoitettuja terveydelle tai ympäristölle vaarallisia aineita.	http://ecb.jrc.it/existing-chemicals/ http://ecb.jrc.it/classification-labelling/ http://toxnet.nlm.nih.gov/cgi-bin/sis/htmlgen?HSDB http://www.cdc.gov/niosh/ipcs/icstart.html
Muita määräyksiä, rajoituksia tai kieltoja	Direktiivi 76/769/EY Direktiivi 98/24/EY Direktiivi 90/394/EY Direktiivi 793/93/EY Direktiivi 1999/45/EY Direktiivi 2006/8/EY EUR-LEX: http://europa.eu.int/eur-lex/lex
Altistuksen raja-arvo puhtaalle aineelle	http://osha.europa.eu/OSHA

Koulutukseen liittyviä ohjeita

Direktiivi 76/769/EY

Direktiivi 98/24/EY

Lisätietoja

Tässä tuoteturvatiedotteessa mainitut tiedot vastaavat nykyistä tietämystämme ja kansallista ja EY-lainsäädäntöä. Tuotetta ei saa käyttää ilman kirjallista lupaa muuhun kuin kappaleessa 1 mainittuun käyttötarkoitukseen. Käyttäjä on velvollinen noudattamaan kaikkia välttämättömiä lakisäännöksiä. Tuotetta saavat käsitellä vain 18 vuotta täyttäneet henkilöt, joille on riittävästi tiedotettu työtavoista, tuotteen vaarallisista ominaisuuksista ja tarvittavista varoimenpiteistä. Tässä tuoteturvatiedotteessa mainitut tiedot koskevat tuotteemme turva vaatimuksia eikä niissä taata tuotteen ominaisuuksia.

Tiedote versio

Versio Muutokset

17.1 0, 2, 3, 8, 12, 16

Muutettu viimeksi: 2011-07-09

Liite - Altistumisskenaariot

Exposure scenarios for industrial and professional use of coating material

The exposure scenario provides specific information on how a hazardous substance (in a mixture) is to be managed and controlled. It considers specific conditions of use, in order to ensure that a use is safe to humans and the environment. Identified risk management measures are to be implemented unless the downstream user is able to ensure safe use in a diverging way.

1. Exposure scenario (type 1) for application of solvents for diluting

Free short title:

Industrial or professional application of diluant or additive solution for spray, dip or other coating material (professional use in close to industrial setting)

Systematic title based on use descriptors:

Toimiala	SU 22, SU 3
Tuoteluokka	PC9a
Prosessiluokka	PROC 4 (covering PROC 2), PROC 5 (covering PROC 3), PROC 8a (covering PROC 8b), PROC 10, PROC 7 or PROC 11, PROC 13
Ympäristöpäästöluokat	ERC 4

Activities covered:

Preparing (adjusting viscosity), transferring/loading, application by spraying or dipping and pouring or rolling and brushing, drying of coating material

Contributing scenarios:

spERC x1b	Pneumatic spray coating incl. purge loss
PROC 4 (covering PROC 2)	Applicable for: Drying and curing of coatings
PROC 5 (covering PROC 3)	Applicable for: Adjustment of viscosity
PROC 8a (covering PROC 8b)	Transfer of substance or preparation (charging/discharging)
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä
PROC 7	Teollinen ruiskuttaminen
PROC 11	Ei-teollinen ruiskutus
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upot-tamalla

Assessment method:

CEPE spERC concept
ECETOC TRA version 2.0
DuPont Expert judgement (EJ)

2. Operational conditions and risk management measures

2.1. Contributing environmental scenario

Preparing, transferring/loading, application by spraying or dipping and pouring or rolling and brushing, drying of coating material

Prosessiolosuhteet

Potential transfer to process waste water stream when using Venturi wet scrubber for collecting overspray

	M(spERC)	Transfer to water	Dissolution in water	Release after on-site WWTP	Municipal STP
spERC x1b	Volatiles in paint	100%	1%	100%	kyllä
spERC x1b	Solids in paint	70%	5%	10%	kyllä

2.2. Contributing worker scenarios

Preparing, transferring/loading, application by spraying or dipping and pouring or rolling and brushing, drying of coating material

	PROC	DOA	LEV/TRV	RPE	DPE
Sekoittaminen	5 (covering 3)	> 4 h	TRV	ei	yes level 2
Transferring	8a (covering 8b)	> 4 h	TRV	ei	yes level 2
Non-industrial spraying	11	> 4 h	LEV	kyllä due to aerosol	yes level 2
Teollinen ruiskuttaminen	7	> 4 h	LEV	kyllä due to aerosol	yes level 2
Telaus	10	> 4 h	TRV	ei	yes level 2
Kastaminen	13	> 4 h	TRV	ei	yes level 2
Curing	4 (covering 2)	> 4 h	TRV	ei	yes level 2

Further specification

Above parameters represent standard (default) assumptions according to CEPE templates for operational conditions

3. Exposure estimation and reference to its source

Exposure assessment bases on initial scenarios for the used chemicals in this preparation as provided by manufacturers and importers. Identification of a lead substance indicator per route is based on the DPD+ methodology, taking into account content, volatility and hazard characteristics. Use of the mixture is considered safe when conditions for safe use of the lead substance indicator are respected. Risk assessment is not applicable as long as no initial exposure scenarios are available.

3.1. Environmental assessment

Potential transfer to process waste water stream

	LSI (aquatic)	LSI % range	M(sperc)	Transfer to water	Dissolution in water	Release after on-site WWTP	Release after municipal STP	Receiving body	PNEC sur- face water
spERC x1b (volatiles)	liuotinbenssiini (maaöljy) (<0,1% Bentseeni)	>5-25	-	100%	1%	100%	10%	18 000 m ³ /d	-

3.2. Worker assessment

No relevant toxicological impact expected; specific description and assessment of worker exposure obsolete;

Further specification

Above exposure assessment is performed for coating material as supplied. Exposure assessment requires adaptation to ready for use mixture (review paint and/or hardener). Hazards of diluents are obsolete after film formation of coating

4. Guidance to downstream user to evaluate whether he works inside the boundaries set by the exposure scenario

By variation of operational conditions and risk management measures (scaling), a downstream user can check whether he works inside the exposure scenario boundaries.

Standard scaling can be based on exposure modifying factors as used by ECETOC TRA which are listed below.

$$RCR(s) = RCR(o) * EMF(s)/EMF(o)$$

RCR(s) shall be < 1

RCR(s) = scaled risk characterisation ratio; RCR(o) = original risk characterisation ratio (in part 3)

EMF(s) = exposure modifying factor selected for scaling; EMF(o) = original exposure modifying factor (in part 3)

Scaling may be used consecutively for multiple determinants.

Example: No technical room ventilation for mixing of tints (EMF(o) = 0.3), duration of activity restricted to 1 h/d (EMF(s) = 0.2)

Specific scaling may be based on measured values at the individual site.

Content % range	Content Factor	DOA h	DOA Factor	Respiratory protection equipment	Skin protection equipment	Factor
> 25	1	> 4	1	No RPE	No gloves	1
5 - 25	0.6	1 - 4	0,6	Filter mask	Suitable gloves	0,2
1 - 5	0.2	0,25-1	0,2	Air-fed mask	Resistant gloves, training	0,1
< 1	0.1	<0,25	0,1		Resistant gloves, specific training	0,05
					Resistant gloves, specific training, intensive supervision	0,02

PROC	TRV	LEV Ind	LEV Pro	LEV Derm
2	0.3	0.1	0.2	0.1
3	0.3	0.1	0.2	0.1
4	0.3	0.1	0.2	0.1
5	0.3	0.1	0.2	0.005

PROC	TRV	LEV Ind	LEV Pro	LEV Derm
7		0.05	n.a.	0.05
8a	0.3	0.1	0.2	0.01
8b	0.3	Sol 0.05	Sol 0.2	0.1
8b	0.3	Vol 0.03	Vol 0.1	0.1
10	0.3	0.1	0.2	0.05
11		n.a.	0.2	0.02
13	0.3	0.1	0.2	0.05

PROC	Factor	PROC	Factor (Prof.)	Factor (Ind.)
4 (high volatility)	1	2 (high volatility)	0.2	0.5
5 (high volatility)	1	3 (high volatility)	0.2	0.4
8a (high volatility)	1	8b (high volatility)	0.5	0.6
4 (medium volatility)	1	2 (medium volatility)	0.4	0.5
5 (medium volatility)	1	3 (medium volatility)	0.25	0.5
8a (medium volatility)	1	8b (medium volatility)	0.5	1
4 (low volatility)	1	2 (low volatility)	0.5	0.2
5 (low volatility)	1	3 (low volatility)	0.3	0.6
8a (low volatility)	1	8b (low volatility)	0.4	0.5

Good practice advice

Use by private end consumers (SU 21) not considered as product is assigned for professional use only

Wide dispersive use (ERC 8a-8f) not assessed as professional use in paintshops is considered as non dispersive

Environmental assessment based on CEPE sector specific ERC approach (spERC factors for solids and volatiles)

Environmental assessment only relevant in case of substance transfer into a waste water stream

No relevant substance transfer expected to marine water, sediment, or soil

The spERC approach is only applicable to demonstrate safe use of a substance for environmental aspects under REACH.

It is not suitable to demonstrate compliance with applicable local waste water regulations.

Ingestion (oral route) not assessed as not considered to occur in case of industrial / professional use

Exposure assessment is performed for coating material as supplied.

Adaptation may be required for ready for use mixture.

No service life relevance for process aids.

Waste stage not assessed as incineration / biological treatment of waste and safe deposition of inert residues is assumed

No SVHC above declaration threshold contained unless disclosed in section 3 of SDS

Following advice shall be pursued as long as exposure assessment in part 3 does not contain sufficient information

Recommendation to use technical room ventilation.

Advice to wear skin/eye protection as standard RMM due to risk of splashes/droplets.

Advice on respiratory protection equipment for PROC 7, 11 is based on DuPont expert judgement

Advice to use spray-booth or efficient exhaust ventilation.

Advice to wear respiratory protection equipment as standard RMM due to aerosol formation, even in ventilated booth.

Advice to provide spill retention system according to applicable regulation.

Standardised use descriptors according European Chemical Agency (EChA) Guidance on information requirements and chemical safety assessment, chapter R.12

SU 3	Teolliset käytöt: Aineiden käyttö sellaisinaan tai valmisteissa teollisuustoimipaikoissa
SU 22	Ammattikäytöt: Julkinen sektori (hallinto, koulutus, viihde, palvelut ja ammatillaiset)
PC9a	Pinnoitteet ja maalit, ohenteet, maalinpoistoaineet
PROC 2	Käyttö suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista
PROC 3	Käyttö suljetussa eräprosessissa (synteesi tai formulointi)
PROC 4	Käyttö eräprosessissa ja muissa prosesseissa (synteesi), joissa on altistumisen mahdollisuus
PROC 5	Sekoittaminen valmisteiden ja esineiden formulointiin liittyvissä eräprosessissa (monivaiheinen ja/ tai merkittävä kosketus)
PROC 7	Teollinen ruiskuttaminen
PROC 8a	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä yleistöiloissa
PROC 8b	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä erillisissä tiloissa
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä
PROC 11	Ei-teollinen ruiskutus
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upotamalla
ERC 4	Jalostuksen apuaineiden teollinen käyttö prosesseissa ja tuotteissa mutta ei esineiden osana

Glossary

SU	Toimiala
----	----------

PC	Tuoteluokka
PROC	Prosessiluokka
ERC	Ympäristöpäästöluokat
AC	Esineluokka
spERC	Sector specific environmental release category (for CEPE uses)
CEPE	European council of producers and importers of paints, printing inks and artists' colours
OC	Operational condition
DOA	Duration of activity
LEV	Local exhaust ventilation
TRV	Technical room ventilation
RMM	Riskinhallintatoimenpiteet
RPE	Respiratory protection equipment
DPE	Dermal protection equipment
WWTP	Waste water treatment plant (on-site)
STP	Sewage treatment plant (municipal)
SVHC	Substance of very high concern
LSI	Lead substance indicator
M(sperc)	Maximum volume of lead substance which can be used safely under conditions described by CEPE spERC
DNEL	Johdettujen vaikutuksettomien altistustasojen
DMEL	Derived minimum effect level
PNEC	Todennäköinen vaikutukseton pitoisuus
ECETOC TRA	Targeted risk assessment as proposed by European center for ecotoxicology and toxicology of chemicals
RCR	Risk characterisation ratio